Morten Kirckhoff fortæller uprætentiøst og personligt om sin fars forrygende liv og forræderiske demenssygdom

Morten Kirckhoffs far starter med at acceptere sin sygdom og stoisk forsøge at leve med den. Det passer godt med den mand, han har været hele sit liv. Men alzheimers er ondskabsfuld, skriver Ulla Hinge Thomsen i sin anmeldelse af Kirckhoffs nye bog om faderens demens. Foto: Danske foredragsholdere

ULLA HINGE THOMSEN

08.05.2026

BØGER // ANMELDELSE – Morten Kirckhoffs bog *Da min far var min far* handler både om et far-søn-forhold, man nemt kan blive misundelig over, og en sygdom, man ikke ønsker for sin værste fjende, endsige sin mest elskede. Den vil være til både trøst og inspiration for den halve million mennesker, vi alle håber ikke at blive en del af, skriver Ulla Hinge Thomsen.

Da min far var min far og hvordan demens ændrede alt

Forfatter: Morten Kirckhoff
Forlag: Lindhardt og Ringhof
Udkom: 4. maj

I december 2024 – to måneder efter, at eventyreren, reklamemanden og tv-værten Morten Kirckhoffs far døde af alzheimer – gik min venindes demente far hjemmefra og forsvandt sporløst. I tre uger var det, som om hele København ledte efter ham.

Gennem den frivillige organisation Missing People blev der iværksat eftersøgninger i indre København, hvor han boede, og da hans *AirTag* i nøglerne kortvarigt gav et signal fra sig på Amager, ledte vi der.

I januar blev han fundet, afgået ved døden.

Først nu, hvor jeg har læst Morten Kirckhoffs bog *Da min far var min far*, forstår jeg helt, hvilke år der var gået forud for min veninde. Begge fædre var syge i fem år, og selvom min veninde og jeg talte om det undervejs, er det anderledes at læse en sammenhængende beretning om, hvor *benhårdt* det er at være pårørende til en person med alzheimer:

”Det var lidt ligesom at være førstegangsforælder. Man kan høre om andres erfaringer og lytte til andre nybagte forældre fortælle om deres erfaringer med det ene og det andet, men det giver bare ikke så meget mening, før man selv står i suppedasen (...) Men hvor man med nyfødte har livet, håbet og drømmene foran sig, var det her mere som at køre mod den sikre afgrund, der lurede et sted derude.”

I sådan et forløb bliver døden både det, man som pårørende frygter og længes efter. For det bliver ikke bedre, kun værre. Og det er en både ekstrem og skamfuld situation at leve i.

Død og fest i samme uge

Bogen starter med farens død dagen inden udgivelsen af Morten Kirckhoffs tidligere bog *Hvad er det bedste, der kan ske?* En bog, der hylder mod og livsglæde og dermed kommer til at stå i kontrast til farens død og den sorg, hans søn befinder sig i, da han skal stå over for ”hundredvis af mennesker” og fejres. En bedrift, der synes umulig, selv for manden, der er kendt for at turde alt:

”Jeg var fyldt til randen af følelser og bekymringer, der strittede i alle retninger. På den ene side var bogen og receptionen selvfølgelig fuldstændig ligegyldige. På den anden side var jeg slet ikke i tvivl om, at min far ville elske, at jeg hyldede livet, selvom jeg var udslukt og omgivet af mørke.”

Kirckhoff ender selvfølgelig med at holde sin fest og sin tale. Den bliver ikke bare en hyldest til livet, men også til hans far, og den hyldest fylder også i bogen. Han fortæller om en mand med en hulens masse energi, mange projekter, stor fysisk formåen og glæde ved sin egen tilværelse.

DA MIN FAR

og hvordan demens ændrede alt

VAR MIN FAR

MORTEN KIRCKHOFF

LINDHARDT OG RINGHOF

Hans far løber maraton, bygger en bjælkehytte fra bunden, etablerer sit eget forlag, uddanner sig til keramiker og forpustende meget andet. Man aner, hvor Kirckhoff, der blandt andet er kendt for DR-programmet *Nul stjerner* har sin energi og sprudlende idérigdom fra.

Læs også Dorthe Boss Kyhns klummer om demens her.

Det er en god idé at bygge bogen op, så den raske far træder frem side om side med den tomme skal af et menneske, han ender sit liv som. I midten af bogen bliver det illustreret af en billedcollage af faren, hvor billeder af det foretagsomme menneske blander sig med billeder af en gammel mand med et stadig mere tomt blik.

Fakta og følelser

Cirka 100.000 mennesker lever med en demenssygdom i Danmark. Det ved jeg, fordi jeg har læst det i Kirckhoffs bog. Han strør nemlig nænsomt fakta som tal eller typiske symptomer rundt i sin bog, og det gør, at den ikke bare spejler følelser, men også er til at blive klog af.

Morten Kirckhoffs far starter med at acceptere sin sygdom og stoisk forsøge at leve med den. Det passer godt med den mand, han har været hele sit liv. Men alzheimers er ondskabsfuld:

”Et af de helt store paradokser ved demenssygdomme er da også, at den syge skal bruge lige præcis de evner, der er svækkede af demensen, til at manøvrere i den nye situation.”

For de cirka 500.000, der er pårørende, betyder det en tilværelse, hvor de konstant skal tage valg på vegne af den demente. For Kirckhoff handler det blandt andet om at inddrage farens bil, sælge deres fælles ødegård og flytte ham på plejehjem. Intet af det ønsker faren, men han ender med at acceptere det hele. Det er sværere for hans søn. Han bebrejder sig selv, at han ikke kan være mere rummelig og fx tillade faren at være med til at tømme sin egen lejlighed:

”Hvorfor fanden havde jeg ikke været stor nok til bare at lade min far være med? Hvad er det for et menneske, som på den måde lyver for sin egen skrøbelige far? Endnu en gang blev jeg overvældet af den skyld og skam, som jeg efterhånden kendte alt for godt.”

Vigtig balance

Måske lyder det som en sørgelig bog, men Kirckhoff formår at holde en meget fin balance, så bogen aldrig bliver for sentimental. Fx fortæller han om, hvordan far og søn løb sammen; faren i det samme tempo altid, hvilket irriterede Kirckhoff. I et enkelt maraton løb Morten fra sin far, men:

”efter 33 kilometer begyndte jeg at gå ned i kadence, da trætheden kom snigende, og pludselig kom han bare glidende forbi mig i det samme irriterende tempo, som jeg havde sluppet ham i. Og jeg kunne ikke følge med.”

Kirckhoff foregiver ikke at være ekspert i demens, men har alligevel sat sig nok ind i emnet til at gøre læseren klogere.

At gøre det komplekse let, det svære sjovt og det personlige alment er en bedrift, som ofte overses. Det kræver nemlig overblik og formidlingsmæssigt overskud, og det er lykkedes i denne bog.

Da min far var min far handler både om et far-søn-forhold, man nemt kan blive misundelig over, og en sygdom, man ikke ønsker for sin værste fjende, endsige sin mest elskede. Den vil være til både trøst og inspiration for den halve million mennesker, vi alle håber ikke at blive en del af.

POV dækker kulturlivet med klassiske anmeldelser, interviews, essays og fotoreportager. Klik dig videre her.

Da min far var min far | Lindhardt og Ringhof | Morten Kirckhoff | POV Weekend

ULLA HINGE THOMSEN

Ulla Hinge Thomsen, f. 1971, er uddannet cand.mag. i sprogpsykologi og fagjournalist, samt certificeret parterapeut og sexolog. Podcastvært på LYST. Hun har været redaktør og redaktionschef på flere medier, før hun i 2012 blev selvstændig.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International